

**Szakmai beszámoló a TTRE Közgyűteményei
az NKA 208111/00002 sz. pályázathoz**

A Tiszántúli Református Egyházkerület Közgyűteményei 2021-ben pályázatot nyújtott be a Nemzeti Kulturális Alap Könyvtárak és Levéltárak Kollégiumához „Egyedi dokumentumok restaurálására a Tiszántúli Református Egyházkerület Közgyűteményeiben” címmel. A pályázaton 928.116 Ft összegű támogatást kaptunk, amelynek felhasználásával 5 muzeális dokumentumot restauráltattunk. A restaurálást az ArchivArt Könyvrestaurátor Műhely Kft. végezte el.

Az eltervezett **restaurálási folyamatok eredményeként** a muzeális dokumentumok állapotromlását megállítottuk. A régi könyvek pergamenkötéseit megtisztítottuk a szennyeződéstől és új alapra helyeztük. A kötéstáblákból kiáztatott töredékeket további kutatások céljára savmentes papírtokban a restaurált kötetekhez mellékeljük. Az oklevelek és a nyomtatott könyvek szakadozott részeit és a szúrógás nyomaitól meggyengült lapokat papíröntéssel és kézi javítással megerősítettük. A korábban összehajtván tárolt pergamen okleveleket óvatosan kitértük, új palliumba és új dobozba helyeztük el. A további részleteket muzeális dokumentumkénti bontásban lásd a restaurátorok által készített mellékelt beszámolóban. Az eltervezett program 100%-ban sikeresen megvalósult.

A **restaurált dokumentumok elhelyezése** a korábbi őrzési helyükön történt. A muzeális dokumentumainkat a Tiszántúli Református Egyházkerület Közgyűteményei részeként működő Debreceni Református Kollégium Nagykönyvtárának Régi nyomtatványok tárában és Kézirattárában, korszerű körülmények között tároljuk: a köteteket polcon, az okleveleket fektetve, „tepsis” térképtartóban. A raktári termék védelmét korszerű FirePro aerosolos tűzoltó generátoros védelmi rendszer biztosítja.

A pályázati beszámoló elektronikus formában elérhető a Debreceni Református Kollégium Nagykönyvtára honlapján: <https://nagykonyvtar.drk.hu/>

Debrecen 2022. november 11.

Dr. Győri János

gyűteményi igazgató
Tiszántúli Református Egyházkerület
Közgyűteményei

ArchivArt Könyvrestaurátor Műhely Kft.
1088 Budapest, Üllői út 2-4. I. emelet 1.
Tel./fax: 36-1/306-4574

TTRE Közgyűjteményei
Debrecen, 4026
Kálvin tér 16.

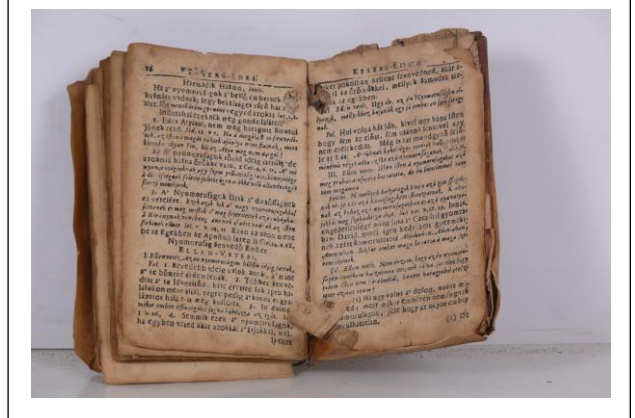
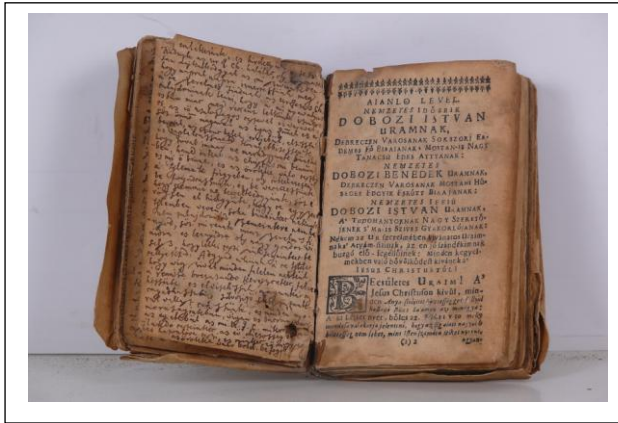
Beszámoló az alábbi 5 dokumentum restaurálásáról

Az **RMK 1387-1388. jelzetű Köleséri Sámuel, id.: Szent írás rámájára vonatott fél-keresztén ..., Keserü-édes, [Debrecen], [1677.]** kötet restaurálása a fotódokumentáció elkészítésével kezdődött. A portalanítás és óvatos száraz tisztítás után a lapszámozás ellenőrzésével a kötetet ívekre bontottuk. A lappárokat mostuk, a foltokat halványítottuk és utáneyvezttük. A javításokat kézi javítással végeztük japán papír, merített papír és glutofix használatával. A nagyon gyenge és málló részeken a kiegészítéseket és megerősítéseket papíröntéssel készítettük el, amihez papírpépet, krétát és tylose-keményítő elegyből készített utáneyvező anyagot használtunk. A hátsó előzéket merített papírral pótoltuk. Az íveket 3 pergamen szalagra fűztük fel az eredeti technika szerint. Az oromszegőket megtisztítottuk és visszahelyeztük a gerincre. A kötetet rekonstruáltuk: a kötéspergameneket megtisztítottuk, a javításokat elvégeztük és újra kasíroztuk majd a kötetet elkészítettük. Az eredeti táblákat szétáztattuk és palliumban mellékeljük a kötethez. A további tároláshoz vékony tokot készítettünk. Fotódokumentációt készítettünk a restaurálás utáni állapotról.

A kötetet Mezeiné Victor Örzse restaurálta.

A kötet restaurálás előtt és után

Az R. 702/B jelzetű Literae armales Valentini Szilágyi (1580.) pergamen oklevél restaurálása a fotódokumentáció elkészítésével kezdődött. Portalanítás és alapos száraz tisztítás után a pergamen oklevélből kifűztük az elszakadt zsinórt és a címer színeinek és az oklevél tintáinak oldásvizsgálatát elvégeztük. A pergamen oklevelet óvatosan párasítottuk és közben a zsugorodott részeket nyújtottuk. A szakadásokat és repedéseket hátoldalról támasztottuk meg. A javításhoz megfelelő színű és vastagságú japán papírt használtunk. Óvatosan kipréseltük. A zsinórt megtisztítottuk és visszafűztük az oklevélbe. A további tároláshoz dobozt készítettünk, ami védi a pecsétet is. Fotódokumentációt készítettünk a restaurálás utáni állapotról.

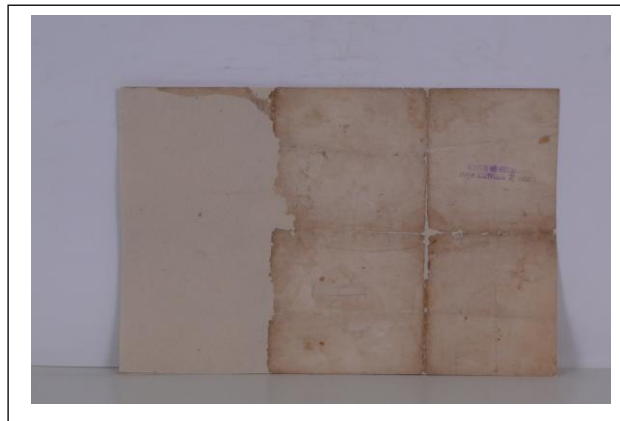
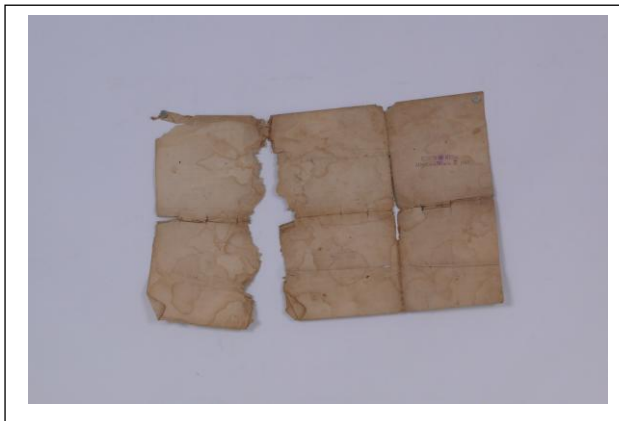
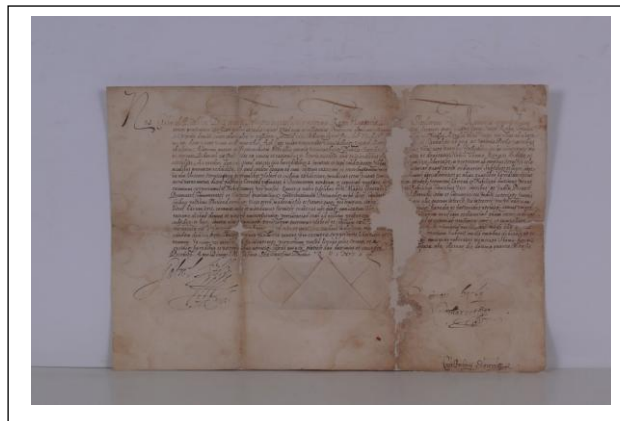
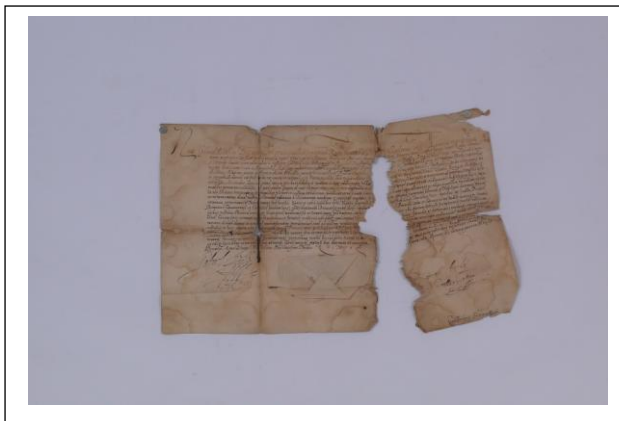
Az oklevelet Mezeiné Victor Örzse restaurálta.

A pergamen oklevél restaurálás előtt és után

Az **R. 1145** jelzetű **Ugray Gergely özvegyének kiváltságlevele (Kolozsvár, 1615.) papír oklevél** restaurálása a fotódokumentáció elkészítésével kezdődött. A papír oklevelet portalanítottuk és alapos száraz tisztítás következett. A tinták oldáspróbáit elvégeztük. Az oklevelet mostuk, savtalanítottuk és utáneyveztek. A javításokat és kiegészítéseket papíröntéssel készítettük el, amihez papírpépet, krétát és tylose-keményítő elegyből készített utáneyvező anyagot használtunk. Óvatosan kipróbáltuk. A további tároláshoz savmentes papírból palliumot készítettünk. Fotódokumentációt készítettünk a restaurálás utáni állapotról. A papír oklevelet Mezeiné Victor Örzse restaurálta.

Az oklevél restaurálás előtt és után

Az **R. 753 jelzetű Rádl Sámuel nemeslevele (Bécs, 1714.) pergamen oklevél** restaurálása a fotódokumentáció elkészítésével kezdődött. Portalanítás és alapos száraz tisztítás után a pergamen oklevélből kifűztük az elszakadt zsinórt és a címer színeinek és az oklevél tintáinak oldásvizsgálatát elvégeztük. A pergamen oklevelet óvatosan párasítottuk és kisimítottuk az eredeti méretére. A szakadásokat és repedéseket hátoldalról támasztottuk meg. A javításhoz és kiegészítésekhez megfelelő színű és vastagságú japán papírt használtunk. Óvatosan kipréseltük. A zsinórt megtisztítottuk és visszafűztük az oklevélbe. A további tároláshoz dobozt készítettünk, ami védi a pecsétet is. Fotódokumentációt készítettünk a restaurálás utáni állapotról.

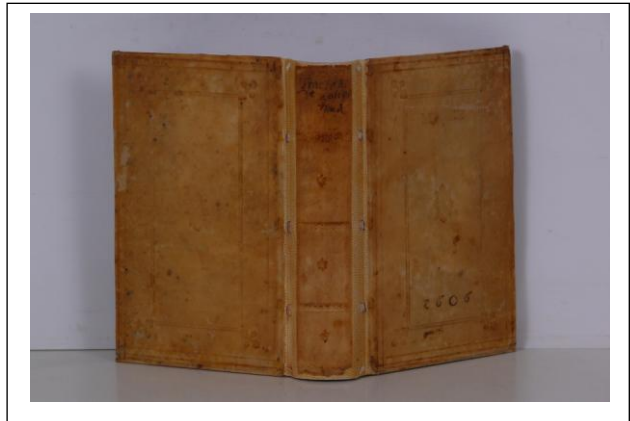
Az oklevelet Mezeiné Victor Örzse restaurálta.

A pergamen oklevél restaurálás előtt és után

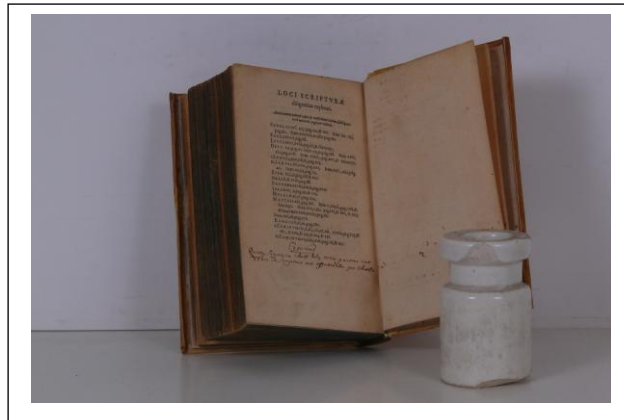
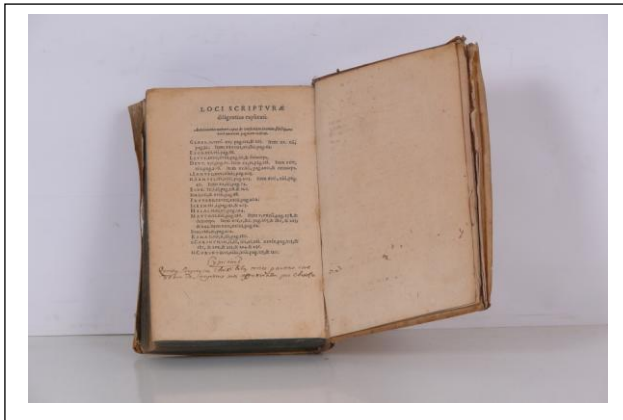
ArchivArt Könyvrestaurátor Műhely Kft.
1088 Budapest, Üllői út 2-4. I. emelet 1.
Tel./fax: 36-1/306-4574

A D 765 jelzetű **Theodore De Béze: Tractatio De Polygamia ...**, (Genf, 1591.) **kötet** restaurálása a fotódokumentáció elkészítésével kezdődött. A portalanítás és óvatos száraz tisztítás után mivel a fűzés jó állapotú így nem indokolt a szétszedés csak az előzékek felemelése és az első és utolsó ívek leválasztása a könyvtestről. A leválasztott lappárokat mostuk, savtalanítottuk és utánennyveztük. A kötetet átvizsgáltuk és a szükséges javításokat elvégeztük. A javításokat kézi javítással végeztük japán papír, merített papír és glutofix használatával. A hiányzó röplapot merített papírral pótoltuk. A gerincet megtisztítottuk és a bindeket megerősítettük. A leválasztott lappárokat és az előzékeket visszafűztük a pergamen szalagokra az eredeti technika szerint. Az oromszegőket megtisztítottuk és visszahelyeztük a gerincre. A kötetet rekonstruáltuk: a kötéspergameneket megtisztítottuk, a javításokat elvégeztük és újra kasíroztuk majd a kötetet elkészítettük. Az eredeti táblákat szétáztattuk és palliumban mellékeljük a kötethez. A további tároláshoz vékony tokot készítettünk. Fotódokumentációt készítettünk a restaurálás utáni állapotról. A kötetet Mezeiné Victor Örzse restaurálta.

A kötet restaurálás előtt és után

ArchivArt Könyvrestaurátor Műhely Kft.
1088 Budapest, Üllői út 2-4. I. emelet 1.
Tel./fax: 36-1/306-4574

Budapest, 2022. szeptember 28.

Gy. Molnár Kerstin

Gy. Molnár Kerstin
ArchivArt Könyvrestaurátor Műhely Kft.
szakmai vezető

ArchivArt
Könyvrestaurátor Műhely Kft.
1088 Budapest, Üllői út 2-4.
Cégjegyzékszám: 01-09-685003
Adószám: 11954501-2-42
K&H 10201006-50087963-00000000

Nyilatkozat

az uniós állami támogatási szabályoknak a Kedvezményezett részére nyújtandó támogatásra történő alkalmazhatóságáról

Alulírott **dr. Győri János** gyűjteményi igazgató a **Tiszántúli Református Egyházkerület közgyűjteményei** (4026 Debrecen, Kálvin tér 16.) képviselőjeként eljárva kijelentem, hogy az általam megvalósított tevékenység tekintetében az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikkének (1) bekezdésében említett **állami támogatás fogalmáról szóló bizottsági közlemény** (2016/C 262/01) **34. és 196. pontjában meghatározott** feltételek nem teljesülnek*.

Nyilatkozom, hogy a jelen pályázat alapján nyújtott támogatást a 651/2014/EU rendeletnek a kikötői és repülőterei infrastruktúrára irányuló támogatás, a kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatásra és a sportlétesítményekre és multifunkcionális szabadidős létesítményekre nyújtott támogatásra vonatkozó bejelentési határértékek, továbbá a legkülső régiókban biztosított regionális működési támogatási programok tekintetében, valamint a 702/2014/EU rendeletnek a támogatható költségek összegének meghatározása tekintetében történő módosításáról szóló 2017. június 14-i 2017/1084/EU bizottsági rendelettel (HL 156., 2017.6.20., 1. o.) módosított, a Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belső piaccal összeegyeztethetővé nyilvánításáról szóló, 2014. június 17-i 651/2014/EU bizottsági rendelet (HL L 187., 2014.6.26., 1. o.) 53. cikke szerinti, **a kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatásként (állami támogatás) vettem igénybe.**

A támogatás felhasználására **az uniós állami támogatási szabályoknak a Kedvezményezett részére nyújtandó támogatásra történő alkalmazhatóságáról szóló 3/2020. (III. 23.) EMET főigazgatói utasításnak a kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatásra vonatkozó, 16-28. pontjai szerinti szabályok betartásával került sor.**

Kelt: Debrecen, 2022. november 11.

pályázó képviselője

*A Közlemény - 34. és 196. pontjában meghatározott feltételek:

- a) a támogatandó tevékenység nem minősül gazdasági tevékenységnek, az általam benyújtott pályázatba foglalt tevékenységek kapcsán piaci bevételeim nem érik el működési költségek legalább felét,
- b) a támogatandó tevékenységből megvalósuló szolgáltatásokat elsősorban magyar állampolgárok fogják igénybe venni (és a külföldi látogatók száma előre láthatóan marginális lesz).